

JORDI CUSSÀ BALAGUER

EL PRIMER EMPERADOR I LA REINA LLUNA

comanegra

EL PRIMER
EMPERADOR I
LA REINA LLUNA

Llibre local = Lector compromès

Aquest és un llibre publicat amb el segell **Llibre Local**, que garanteix que el 100% de l'elaboració —des del disseny fins a la impressió— s'ha dut a terme per professionals i empreses catalanes.

Visita **llibrelocal.cat** per conèixer millor aquesta iniciativa.

Primera edició: desembre del 2020

Segona edició: març del 2021

Tercera edició: maig del 2021

Quarta edició: setembre del 2021

© Jordi Cussà Balaguer, 2020

© de la imatge de coberta: Dani Torrent, 2020

© dels mapes: Maria Padilla, 2020

© d'aquesta edició: Editorial Comanegra, 2020

Editorial Comanegra

Consell de Cent, 159

08015 Barcelona

www.comanegra.com

Direcció de col·lecció: Jordi Puig

Correcció: Gemma Garrigosa i Jordi Ferré

Maquetació: Edu Vila

Producció de l'ePub: booqlab

ISBN: 978-84-18857-16-4

Amb el suport del Departament de Cultura

Tots els drets reservats als titulars dels copyright.

JORDI CUSSÀ BALAGUER

EL PRIMER
EMPERADOR I
LA REINA LLUNA

comanegra

- TAULA -

Nota de l'autor

LLIBRE PRIMER

Primera part, als set reialmes de la Xina

- 1: La cara de la mort (any 247)
- 2: La Tenalla Invisible
- 3: Un príncep amb cor de tigre (any 245)
- 4: El llac infinit
- 5: Wu Thai, el naufrag

Segona part, a l'Índia i Kalinga

- 1: Escenes sobre el rei Ashoka
- 2: Il·luminació per la sang i la mort (Kalinga, any 261)
- 3: El rei renascut
- 4: L'art de no fer la guerra

Tercera part, als set reialmes de la Xina

- 1: Els punts cardinals (any 243)
- 2: La muralla interior
- 3: El professor Li Si i el savi Xunzi
- 4: Majestats disfressades de persones

El malson d'Alexandre

- 5: Cabdells que filen i desfilen
- 6: Lligar caps bo i decapitats
- El pou i el pes
- 7: Flama i fosca

LLIBRE SEGON, ALS SET REIALMES DE LA XINA

Primera part

- 1: Un cop d'estat, va dir l'Estat (any 238)
 A cegues (any 242)
- 2: El reu i la reina (any 238)
- 3: La rutina de guerrear i viure (anys 238-234)

Segona part

- 1: Una pèrdua imperdonable (any 233)
- 2: Conquestes i visites (anys 232-229)
- 3: Els regals del príncep Dan (any 228)
- 4: Una espasa d'or massís

Tercera part

- 1: Regal de comiat (any 227)
- 2: Cròniques i contracròniques
- 3: Una inundació renovadora
- 4: Lleial fins a la destralt
- 5: Fugir o sucumbir (anys 226-224)

LLIBRE TERCER

Primera part, als set reialmes de la Xina

- 1: Imperi i senderi (anys 224-223)
- 2: La batalla del Collaret de Joies (any 222)
- 3: La resplendor de la divinitat
- 4: Tres homes i una absència (any 221)
- 5: Una setmana de festa imperial (any 219)
- 6: L'enterrament de les idees

Segona part, al regne Tambapanni

- 1: A deu mil lis de distància (any 219)
- 2: Mahinda, el fill maleït d'Ashoka

3: Astúcies i argúcies

4: D'un gran guany fruit de l'engany (any 218)

5: Cop de timó (any 216)

Tercera part, a l'imperi de la Xina

1: Les muralles de l'Emperador Esplendent (any 215)

2: La bruixa de Font Negra (any 214)

3: El jurament de Li Si

4: La recerca del jo (anys 214-211)

5: La comtessa Ying

6: Una mortalla d'arròs i una riuada de peix (any 210)

EPÍLEG

1: Llegendes atenenques (any 207)

2: Comiats i principis

- NOTA DE L'AUTOR -

Aquesta nota probablement és supèrflua, però com que sempre hi ha preguntes que es repeteixen a imatge dels textos, ho aprofitarem per aclarir que:

1: A excepció de Zhao Ji, la mare del rei Zheng, gairebé tots els personatges femenins són ficticis. Calia espremer aquesta fabulació per tal d'equilibrar les essències de la novel·la i evitar que es convertís en un fresc d'intrigues palatines i guerres recurrents.

2: Exceptuant els del clan Thai, i deixant de banda Qi Kuan i Wei Danyan, que viuen episodis històrics però els ultrapassen en els meandres narratius, la majoria dels personatges masculins són verídics i disposen de documentació històrica abundant, encara que a vegades sigui dubtosa o contradictòria.

3: La realitat documentada, la presumptament autèntica, sovint costa de creure. Al text hi ha unes quantes escenes que els historiadors avalen, malgrat que semblen fantasia pura.

4: Pel que fa a les mesures, pesos i tota la pesca, ens hem espavilat amb termes atemporals com ara «barril», «garrafó», «dit», «pam», «braçada», «camallada», i etcèteres, amb l'excepció del «li», mesura de l'època equivalent a cinc-cents metres. Al mar, per no parlar de milles nàutiques, ens regim per jornades. Més complicat és resoldre els minuts i els segons, que ells devien comprendre igual de bé que nosaltres, però qui sap com els denominaven. Hem acceptat les hores i els quarts com a convenció, i hem amanit la resta amb un rajolí d'imaginació.

5: Un altre laberint són les menges, les fruites i les begudes. De cervesa, n'hi havia arreu (cadascú la seva), però a la Xina, en aquella època, era el refugi

de la classe baixa, mentre que les altres ascendien del te a l'aiguarden i a l'aiguamel. El *somras* de l'Índia respon a les cròniques a una beguda al·lucinògena de les elits. Però deixem-ho així: el que compta és el riu del discurs.

6: Com que tota la novel·la transcorre entre el 250 i el 210 aC, hem optat per no repetir-ho cada vegada i anotar simplement els anys.

7: Finalment, hi ha la qüestió geogràfica, ja que utilitzar els noms actuals esgrunaria el polsim de màgia subjacent (tot i així, segur que n'hi ha d'equivocats i hom demana disculpes). Els topònims més importants són:

TAILÀNDIA: regne Langkasuka (riu Mun)

OKINAWA: reialme Ryukin (illes del Collaret de Joies)

TAIWAN: illa Thai o illa del poble Thai

JAPÓ: el País on Neix el Sol

FILIPINES: illes Visayas, a l'extrem nord de les quals hi ha l'illa d'Or (Chin-Chou)

ILLA HAIDAN (ètnia li): illa del mar del Sud

PATALIPUTRA: capital de l'Índia durant la dinastia màuria

MYANMAR (Birmània): regne Siam

SRI LANKA: Regne Tambapanni. Capital: Anuradhapura

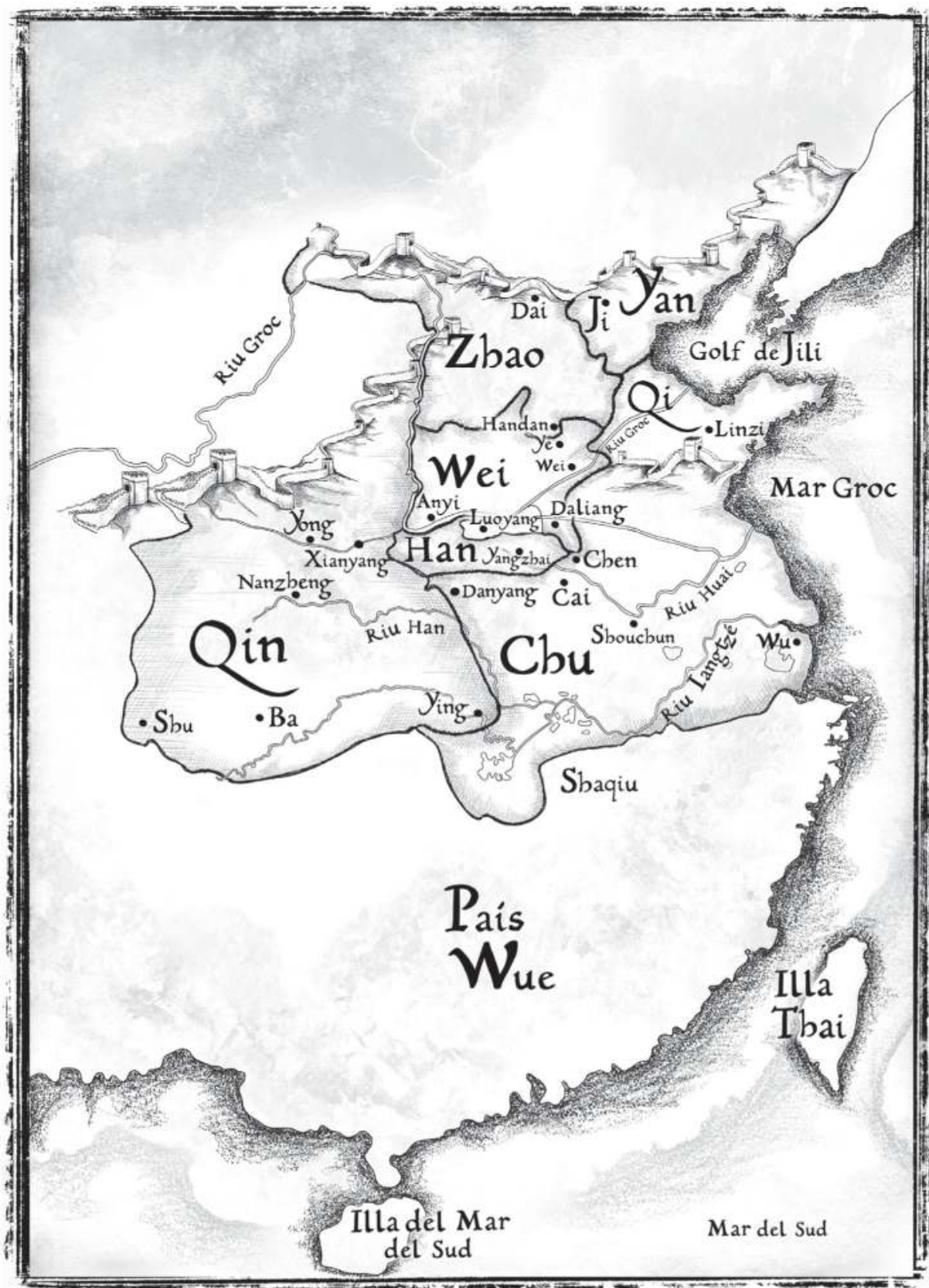
D'entre els mapes amb què hem treballat, n'hem recreat dos per facilitar la comprensió dels vaivens de l'aventura. Corresponen a l'any 260 aC, o sigui deu anys abans de l'acció, però fa el fet perfectament. Tenint en compte, això sí, que al llarg de tres segles de guerres múltiples i constants les fronteres entre els set estats xinesos fluctuaven segons el signe de les batalles. L'exemple més clar és la ciutat de Ying, capital històrica de l'estat de Chu, que el segon mapa situa dins el regne de Qin.

Al final del text, a més, hi hem posat una llista dels personatges més importants.

*Aquell que es creu un llibre absolutament,
viuria millor sense llibres.*

LLIBRE PRIMER

PRIMERA PART,
ALS SET REIALMES DE LA XINA

1: LA CARA DE LA MORT (ANY 247)

Busca la immortalitat, fill meu.

—Mira'm bé, fill meu, mira'm a la cara.

Amb llavis trèmuls i ulls humits, el príncep Zhao Zheng va obeir. Tot i que només tenia tretze anys, havia vist molts homes agonitzant, al camp de batalla i a les execucions militars.

—Això que veus, Zhengú, és la cara de la mort, la qual a partir d'avui ha de ser el teu enemic principal. —El rei va sentir una punxada al pit i es va retorçar entre estossecs.— Quina paradoxa que, abans d'enfrontar-te a la mort cara a cara, l'hagis d'escampar per tots els racons de... Fill, per arribar a ser un Ésser Veritable, el primer pas és conquerir els altres regnes i esdevenir el primer emperador de la Xina. Després... —Un altre espasme i un altre carrell de tos.

Quan el rei Zhuangxiang havia caigut malalt, segons els rumors per haver begut aigua infectada, el príncep Zhao Zheng havia remogut cel i terra amb l'ajuda del poderós regent, el marquès Lü Buwei, per trobar metges, remeiers, bruixots i sanadores que el poguessin curar. Però en el millor dels casos només aconseguien alleujar-li la tortura que li corrompia les entranyes i li esqueixava l'esperit.

—Me n'aniré molt aviat amb els avantpassats. Llavors tot serà teu, Zhengú —li havia dit el rei, que l'anomenava així des que era un caganer.

—Digue'm què et cal, rei pare, i aixecaré totes les pedres, arrancaré tots els arbres i sacrificaré tots els animals fins que ho trobi.

El rei Zhuangxiang va ranejar al ritme d'una rialla sense vida, probablement l'última.

—No diguis bestieses, fill meu. El que jo necessito no és dessota ni a dins de cap pedra, cap arbre ni cap animal.

—On ho he d'anar a buscar, doncs?

—Només els savis, alguns savis mestres de savis, saben si existeix de debò... Podria ser una rondalla d'aquelles amb què els estudiosos barregen la realitat del món mortal amb imatges de mons que nosaltres desconeixem.

El metge reial, que el monarca havia fet sortir de l'estança juntament amb Lü Buwei i la reina mare, Zhao Ji, va gosar entrar remarcant que sa majestat necessitava descans. Però el príncep Zheng, sense ni mirar-lo, li va llençar l'orinal del malalt amb tanta punteria que el va encertar al rostre; el metge es va retirar empastifat de femta aigualida i líquids viscosos, i amb mitja dotzena d'esquerdills de ceràmica clavats a la pell.

—Fa uns anys, a la ciutat de Wu, vaig conèixer un savi que, a causa d'un naufragi afortunat, havia anat a espetegar a unes illes remotes, perdudes en la immensitat dels oceans al sud-est de l'illa Thai... —El rei moribund va tenir un tercer atac de tos que amenaçava de desmembrar-lo, però va seguir abans que l'interrompés el príncep afligit, a punt de tenir-ne un d'angoixa.— Afirmava que en aquelles illes havia conegut una tribu que, gràcies a una menja màgica secreta..., aconseguia vèncer les fronteres de la mort.

—Però no seré pas a temps d'anar-hi i tornar per salvar-te! Vull dir que...

—Vols dir que ja puc comptar les hores per batecs. —Va amollar un estossecc fort i ressec, com un drac dins una cova, i va escopir un grumoll de sang dins la copa d'or que li va acostar el príncep, més que sol·lícit, desesperat. — Massa tard per a mi, segur, però... per a tu no.

—Digue'm què és d'una vegada. Ho trobaré encara que hagi de vendre el teu tresor!

—Calla, calla... Si es pogués comprar amb riqueses... —I després d'un accés de nàusea i convulsions que va angoixar el príncep fins a tallar-li l'alè, aterrit per si al capdavant no arribava a descobrir la clau d'aquell misteri, el rei Zhuangxiang va murmurar:— Busca la immortalitat, fill meu. Busca-la sense treva fins que la trobis.

2: LA TENALLA INVISIBLE

*El rei va caure rodó, enfilat
com una papallona de col·lecció.*

Pocs mesos després de la mort del rei Zhuangxiang, els atacs dels altres regnes es van convertir en una precipitació incessant, puntejada per xàfecs devastadors i tempestes catastròfiques. Segons els espies, que tots els exèrcits conreaven però el regent Buwei maniobrava amb més art que ningú, tres reis havien establert una aliança secreta per derrotar d'una vegada el reialme Qin, aprofitant la debilitat pervinguda des de la defunció del rei.

Els tres conspiradors eren sa majestat Jian de Qi, un dels regnes menys extensos en territori però més rics gràcies al comerç; el rei Kaolie de Chu, el país més extens de la Xina, que ocupava tot el sud-est, i el rei Xiaocheng de Zhao, amo i senyor de les valls i les muntanyes que limitaven Qin al nord-est.

Els altres tres regnes, mentrestant, gaudint d'una treva incerta però tàcita, podrien recuperar-se de la destrucció rutinària a condició de sufragar un delme de tropes i queviures als conspiradors. El rei de Yan, a l'extrem nord-est, el satisfia al rei de Qi, mentre que Wei i Han, que s'havien convertit en un tap empenyador al mig del gran conflicte, el lliuraven respectivament a Zhao i Chu.

Després d'un any i mig de lluites de desgast, la situació de Qin semblava desesperada, ja que es trobava aïllat i es veia forçat a defensar-se fins a l'extenuació d'una llampegadissa d'atacs, saqueigs i incendis que el ferien com un trident. Fou llavors quan el regent Buwei va demostrar excel·lir en estratègia militar per sobre dels adversaris amb una campanya insòlita. Aprofitant un hivern tan cru que havia congelat les hostilitats, va enviar el gruix de la cavalleria cap al sud per atacar de dret el palau presidencial Ying, capital de

Chu, i el gruix de la infanteria cap al nord-est, per assaltar i conquerir les fortaleses dels colls estratègics a la frontera amb Zhao. En el secret més rigorós, va moure més de cent mil soldats com qui obre unes tenalles, deixant-ne (només) una guarnició de cinc mil per defensar el palau reial, i una altra de trenta mil al llarg del front central, per resistir contra la host aliada, que en devia sumar deu vegades més.

Lü Buwei en persona es va quedar amb el general Lian Po al capdavant d'aquesta força amb voluntat de sacrifici, per retardar-lo al màxim. Encenia fogueres per simular un exèrcit immens, i s'arriscava a incursions en terreny enemic per capturar mercenaris i pagar-los les ganes de canviar de bàndol. Havia establert un destacament d'espies per descobrir els espies, i un altre d'informadors falsos que, enganyats o mentiders, convencien els generals hostils que, per llançar una campanya frontal i definitiva, calia esperar la consagració de la primavera.

Paradoxalment, quan els reis de Qi, Zhao i Chu van decidir que l'herba ja verdejava i havia arribat el moment de xopar de sang la terra, l'operació secreta del regent Buwei, batejada com a Tenalla Invisible segons el codi marcial de torn, es va disparar com una pinça. Al sud-est, vint-i-cinc mil cavallers i quinze mil pedestres comandats per Bai Qi, el general més expert de Qin, i amb el suport del príncep Shiang (un pretendent al tron de Chu molt estimat pel poble), van emprendre una cursa gairebé sense obstacles cap al palau reial de Ying, d'on el monarca Kaolie era absent precisament perquè comandava un exèrcit de conspiradors. Les forces de Qin van arribar a l'esplanada de palau en menys d'una lluna, i el van rendir a la meitat. El príncep Shiang va guanyar-se el cor dels pagesos, dels funcionaris, dels savis i, finalment, dels soldats. Només va fer executar una vintena de comandants i consellers reials que havien provocat la ruïna de la seva branca familiar, i no va ocupar físicament ni els jardins de palau per tal que l'hereu, la reina i totes les concubines i parents del monarca poguessin continuar vivint-hi amb la mateixa magnificència que fins aleshores. Els va convertir en presoners i ostatges sense ni acostar-s'hi.

A les muntanyes de Zhao van patir d'entrada una demora operativa molt arriscada, perquè Lü Buwei havia escollit com a general en cap un ésser amb cos de batraci i cervell de mosquit: Wan Fuji (li deien «general immens» a la

cara i «el gran grapal» a l'esquena, burlant-se de la seva estampa paquidèrmica). El príncep Zheng, amb quinze anys pelats, va demostrar de quina estirp venia en enviar-lo de tornada amb una excusa i deu mil homes «a socórrer Lü Buwei», i va ascendir a cap militar de l'expedició un coronel expert i despert anomenat Wang Jian.

Disfressats de pelegrins, mercaders i mercenaris, van enviar i infiltrar un miler de soldats experimentats i lleials a les vint-i-sis fortalezes que protegien la vall doble de Chanping, pas estratègic entre els dos estats. I després, a l'empara d'una lluna plena i amb unes quantes escaramusses de distracció, van llançar una punta de llança silenciosa de deu mil homes, que va resseguir la frontera de l'estat de Wei cap a l'interior.

El rei Xiaocheng de Zhao, que comptava amb les guarnicions de les fortalezes i els reforços que vindrien de Handan, la capital, va desfil·lar personalment al capdavant d'un exèrcit de setanta mil guerrers bregats, des del centre de la frontera entre Wei i Qin, on guerrejava contra Buwei. A l'alba del sisè dia va contemplar les forces enemigues, menys nombroses del que s'esperava i tot, i va donar ordres d'atacar frontalment i sense reserves. La primera sorpresa, tot i que en part hi comptava, va ser que l'enemic es va retirar aviat per refugiar-se darrere la dotzena de penyals que cenyien la planúria. La segona, més molesta, va ser que els soldats de Qin rebrotaven de seguida pels colls, entre penyal i penyal, per fustigar els seus homes per tots dos flancs. El rei de Zhao va ordenar reforçar-los i persistir a la punta frontal, convençut de conquerir aviat el quarter general dels enemics. Poc es podia imaginar que el general de Qin acabat de desmamar, Wang Jian, i el príncep desconegut Zhao Zheng eren un a cada banda, disposats a rebentar-li els flancs com fos.

El rei Xiaocheng ho va intuir per primer cop quan va adonar-se que de les torres de vigilància en brollaven més esquadrons enemics, els quals a més utilitzaven catapultes, arcs, fletxes i muntures per envestir-lo. Estava envoltat d'enemics fortificats als seus castells! Quan va cometre l'error d'ordenar a l'exèrcit que girés cent vuitanta graus, els generals van cedir al primer rampell de pànic: aquella maniobra solia ser el principi del desastre. Amb tot, encara comptaven amb els reforços de Handan, si arribaven d'una vegada, que podrien fer de premsa per atrapar el gruix dels enemics al mig.

Al final, qui va acabar ben bé al mig de la batalla i del pànic subsegüent va ser el rei Xiaocheng en persona. Amb l'armadura esplendent i sense casc, sense haver lluitat mai en combat perquè ho considerava indigne del seu poder, quan en realitat ja havia perdut la jornada i la guerra, va buscar enmig de la carnisseria el príncep Zheng de Qin. Zhao Zheng sagnava lleugerament de la cuixa esquerra i duia les espatlles i el pectoral clavats a la carn a còpia de secs i bonys, però es va plantar al centre d'una rotllana espontània mentre s'alliberava del casc amb la mà esquerra. A la dreta, per descomptat, hi duia l'espasa, xopa de sang. El seu cavall bai de potes negres també suava i sagnava de cops i rascades, però mostrava el mateix orgull ardent que el genet. El cavall gris perla impol·lut del rei Xiaocheng, en canvi, més que iracund semblava ofès, com si la simple possibilitat d'haver-se d'enfrontar a aquella bèstia li fes basca.

—Vols que et mati, iaio? —va tronar Zheng entre la fúria i el menyspreu—. No m'agrada matar nobles que em tripliquen l'edat i viu valdries un tros de tresor. Però tu manes, és clar. Tampoc no ens vindrà d'un, ara..., eh que no, Flama?

El semental Flama es va encabritar, renillant abrandat, i va avançar tres passes sobre les potes del darrere com si fos conscient que els observaven mil ulls, o potser el doble. El semental oponent, el blanc, li va ensenyar les dents, però va retrocedir un pas girant el coll cap al seu amo, com si li demanés explicacions. Al final Zheng va girar el cavall i va seguir endavant, deixant el rei desafiador de banda i a l'esquena.

—Tracteu-lo bé, aquest espantall de rei. M'ha de pagar els estudis —va cantussejar jovialment als soldats propers, enardits per la victòria.

Xiaocheng, sobirà de l'estat de Zhao, va emprendre aleshores una acció indigna del seu nom i el seu estatus. Va arquejar l'espasa amb gest desesperat i, a sis passes de distància, la va llançar de dret a l'esquena del príncep, que es va escapolar ben just d'entomar-la de ple perquè un capità va cridar aterrit, i el Flama el va sentir i es va regirar, alzinant-se de cara a aquell perill traïdor. L'espasa vil va llepar la gropa del semental quan es tombava, que es va abraonar contra l'agressor. Zhao Zheng, brandant l'espasa cap enrere, li va ordenar: «Quiet!!», amb dos admiratius, i el Flama, molt a contracor, va clavar els cascs a terra. El rei Xiaocheng els observava com si ja no hi fos, i el seu cavall

panteixava com si acabés de recórrer la vall sencera. Zheng va llançar l'espasa amb tota l'embranchida i va encertar Xiaocheng al pont del nas: li va rebentar la cara com una carbassa. El rei va caure rodó, enfilat com una papallona de col·lecció, i el seu corser va fugir aterrit fins que els soldats el van atrapar. El príncep Zheng, en tot cas, només patia pel pobre Flama, el seu magnífic cavall de guerra.

Quan els reforços de Handan van aconseguir superar les cinquanta trampes que la columna secreta qinesa els havia parat al llarg del camí cap a la vall de Chanping, els va rebre una avançada amb una bandera blanca i el cadàver del seu monarca estirat sobre un carro al costat de l'espasa i el cavall. El general de torn va reclamar les despulles i el comandant rival, el general Jian, li va contestar que formaven part del pacte que proposarien al príncep Youmiu, hereu del rei mort i nou rei de Zhao tot i que encara no ho sabés. El general va assentir amb aire dolgut i va decidir que el més assenyat seria retirar-se a una distància prudencial, per garantir la seguretat de Handan, i esperar ordres del nou sobirà.

El príncep Zheng va demostrar una saviesa diplomàtica impròpia d'un adolescent en pactar al mateix temps amb dos reialmes. El nou monarca de Zhao, Youmiu, a més de la retirada total dels soldats, li va cedir un triangle de terra fèrtil a les ribes del riu Groc gairebé tan gran com l'estat de Han. El monarca de Wei, per la seva banda, va acceptar de grat per força una treva amb Wang Jian i Zhao Zheng, i els va deixar travessar el seu regne cap al sud fins a la ciutat d'Anyi, on hi havia el gruix de l'exèrcit de Qi i Chu.

La cavalleria de Bai Qi, al sud, ja s'esperava a la ciutat de Danyang, a tocar de la frontera amb Han, i al cap d'una setmana l'exèrcit dels confabulats, que depassava els cent vuitanta mil homes a pesar de la desfeta de Zhao, es va veure agullonat per tot el ventall de rereguarda amb incursions ràpides i imprevisibles contra les quals no podia maniobrar amb la diligència pertinent. A l'oest, havia assetjat la ciutat reial de Xianyang, però el rei de Chu es va retirar amb el seu exèrcit per intentar reconquerir la capital, Ying, abans que l'hivern corglacés la situació. Després d'unes quantes derrotes humiliants, abandonat pels aliats i conscient que s'arriscava a perdre la guerra definitivament, el rei de Qi va resoldre girar cua cap a l'est per assegurar el control del reialme.

Encara havien de transcórrer cinc lustres fins al capvespre en què Zhao Zheng, rei de Qin, aconseguís la rendició del reialme de Qi, l'últim a sucumbir, però la campanya de la Tenalla Invisible sens dubte va representar un punt d'inflexió. En primer lloc, perquè Zhao va perdre influència i poder, i va haver de passar anys recuperant-se del cop; en segon, perquè Wei es va convertir en un reialme desprotegit on Han, Qi i Qin s'esbatussaven quan i com volien, i en tercer, però potser més important, perquè el rei Kaolie de Chu, per recuperar el tron, es va convertir en un vassall secret però tàcit de Qin, i li pagava un tribut anual quantios en cereals, farratges i bestiar.

Zhao Zheng encara bregaria en moltes batalles, però aquella campanya no l'oblidaria mai.

3: UN PRÍncep AMB COR DE TIGRE (ANY 245)

L'home tria i l'atzar destria.

—Ja saps, estimada Zhao Ji —va murmurar el príncep Zheng sense aixecar-se, amb la mirada sobre l'enfustat de cedre del porxo on seia—, que els teus consells no són benvinguts, que parlar amb tu em disgusta i que la teva presència m'angunieja...

El príncep Zheng no anomenava mai «mare» la seva mare, la reina vídua Zhao Ji, ni tampoc li amagava una aversió que els savis volien atribuir a l'adolescència, però en opinió de la reina vídua allò ja durava massa. I aquell dia, potser perquè entre celles tenia un volum del *Yi Jing*, el llibre dels *Cinc Clàssics* de la tradició xinesa que tracta les mutacions i els canvis, el príncep havia anat massa lluny. A la sala adjacent, el Saló del Regent, va ressonar la veu vellutada de Buwei.

—Ja saps, estimat príncep Zheng, que res no em dol tant com haver-te de renyar. Sé que no és la meva feina i que no tinc autoritat per fer-ho —va remugar el regent—. Però m'has de permetre que et demani una mica més de respecte per la teva mare. Si més no en les formes, home.

«Home». Tot i que algunes cròniques exalten el poder d'algunes concubines reials, la veritat era que aquella paraula, en la tradició mil·lenària de la Xina, representava com cap altra la distància grandiosa que separava els dos gèneres: les dones servien per procrear, criar i satisfer les necessitats fisiològiques dels mascles, que s'encarregaven de tota la resta. Per salvar degudament les formes, doncs, el príncep Zheng es va aixecar i va mirar la seva mare de dret als ulls, tot i que les pupil·les només van connectar un batec, perquè ella les va abaixar immediatament.

—Estimada Zhao Ji, reina vídua de Qin, ja sé que tot el que fas, tot el que dius, és exclusivament per al meu bé —va rectificar amb el punt just d'ironia per deixar ben clar que estava convençut del contrari—, però, si el criteri excel·lent del regent Buwei i dels consellers del nostre estat no m'ha pogut convèncer, per què creus que tu podràs, dona?

Zhao Ji, que només tenia trenta-dues primaveres, encara era una de les dones més belles del regne i potser de tot el món. Buwei l'havia comprat com a concubina quan tenia deu anys, però quan havia arribat a la pubertat Buwei l'havia regalat al difunt rei Zhuangxiang, que aleshores es deia Zichu i encara no era rei, ni ric ni ben bé lliure. Zhao Ji, com el nom indicava, era filla d'un mercader de l'estat de Zhao, on Zichu era un noble entre tants que el rei de Qin havia deixat com a ostatge, una convenció molt estesa a la Xina en pro de la pau que s'havia demostrat del tot ineficaç al llarg dels segles.

Zhao Ji no estava acostumada a aquells desaires, ni tan sols per part de Zheng, «el príncep amb cor de tigre», com li deia ella en privat. Per amagar una llàgrima de ràbia impotent, es va girar d'esquena com si tingués rodets a les sabates i va desfil·lar en silenci cap a l'interior del palau. En tant que reina vídua, i concubina predilecta de Lü Buwei, gaudia de més influència que cap altra dona xinesa i, a l'estat de Qin, la seva voluntat era temuda i respectada per tothom (bé, gairebé tothom). Quan ja era a l'extrem del saló, es va regirar com una serp indignada davant d'un gat malcriat que no respectava el seu verí i va xisclar:

—Doncs ves-te'n on vulguis ben aviat i si pot ser no tornis, príncep de l'esquira! Que els avantpassats et protegeixin.

I va sortir puntejant la frase amb un cop de porta comparable a un tro, exabrupte que a palau ningú recordava haver presenciat mai de la mà d'una dona. El príncep Zheng es va tornar a asseure sobre les cames encreuades amb un gest líquid i, aclucant els ulls, va inspirar profundament fins a tres vegades per expulsar la tensió nociva que l'enrampava. Quan els va obrir, va veure una ploma de paó voleiant davant seu que es va posar sobre el llibre, que ell havia deixat a terra damunt d'un coixí de fil d'or. Va alçar els ulls torçant el coll i va clissar el regent Buwei dret a la seva esquena, darrere la finestra oberta.

—Estimat Lü, disculpeu-me si de rebot us he ofès a vós.

—Bah, bah, bah... Només em dius de vós quan em vols demanar diners o disculpes. Si estàs decidit a partir a l'aventura, ja saps que el problema no són pas els diners. I les disculpes les hauries d'oferir a la teva mare, a la qual per cert mai no anomenes «mare».

Amb un gest igual al d'asseure's, com si pesés menys que la ploma, el príncep es va tornar a aixecar per servir el protocol. Sense adonar-se'n, havia agafat precisament la ploma i la feia ballar amb dits juganers, inclinant-la de manera que el sol de la primavera en flor arranqués reflexos de bronze, atzur i mercuri a l'ull tornassolat de l'extrem.

—Soc perfectament conscient, com de la llum que brilla enmig del cel, que tot el que tinc i puc aspirar a tenir un dia t'ho dec a tu, regent benefactor. —La veu li vibrava de sinceritat pura, perquè el príncep adorava Buwei en tant que administrador del regne encara que l'avorrís en alguns aspectes de la vida privada.— Tu vas alliberar el meu pare Zichu del palau reial de Handan on era ostatge. Tu vas aconseguir transformar un príncep de segona fila en un rei de primera i el vas enfil·lar al tron, del qual malauradament només va gaudir durant tres anys de lluites i combats. I la tardor proppassada vas ser tu qui va salvar el regne sencer, amb prínceps i palaus inclosos, amb aquella meravella d'estratègia militar batejada com a Tenalla Invisible...

—Tu també hi vas tenir part de mèrit, si ho hem de dir tot.

—De manera que si tu em manes... o demanes que em quedi a Xianyang amb vosaltres, obeiré.

—En tant que regent del reialme, puc repartir ordres a tots els súbdits menys a vós, príncep hereu. Si el vostre desig és rondar pel món una temporada per descobrir com és, no m'hi puc oposar pas.

—No em diguis de «vós», estimat regent. Només ho fas quan em vols entendre.

—Però, per a la seguretat de vostra majestat i fins i tot del regne mateix, m'hauríeu de concedir el privilegi d'organitzar l'expedició en el més rigorós secret i amb garanties per al viatge.

—Concedit de bon grat. De fet, vagarejar pel món com un príncep ungit fora perillós i avorrit.

Buwei havia avançat una passa per estirar el braç i posar una mà oberta sobre l'espatlla dreta del príncep, amb un gest afectuós que l'espatlla del príncep va considerar massa paternal.

—Ja sé que et disgusta parlar-ne, però espero que l'atemptat que vas patir la setmana passada al teu llit no sigui un dels motius per partir —va mormolar, sincerament compungit—. Ja saps que els sicaris han confessat que els va pagar Wan Fuji, «el gran grapal» com li dieu vosaltres, ressentit de la destitució durant la Tenalla.

Per apartar l'espatlla del palmell, Zhao Zheng es va clavar una manotada a l'altra, com si espantés un insecte.

—Home, que a les tantes de la matinada se't presentin dins l'alcova dues ombres gegantesques amb dagues nues a les mans... va ser tota una experiència, no t'ho puc pas negar. Sort que un mal de queixal benaurat em tenia despert i que la finestra era a prop. —Va esclafir una rialleta, entre càustica i vergonyosa. — M'hauria agradat tenir-hi l'espasa, a prop, i esqueixar-los com bacallans, però no cada dia podem fer l'heroi.

Per dins, malgrat tot, es deia que el culpable oficial, el desgraciat general Wan Fuji, només era una granota grandiosa disposada a engreixar-se infinitament. Acabaria decapitat, o cec dins una masmorra igualment cega, però, més enllà de la rancúnia, el príncep Zheng no copsava quin benefici pensava obtenir d'una acció tan desesperada com pagar un atemptat contra la seva vida.

—No el matis de moment —va xiuxiuejar el príncep entre un prec i una ordre—. Més que el cap del complot, em sembla un titella imbècil.

—Com vulguis —va accedir el regent, torçant un llavi—. Ja has decidit cap on aniràs?

Zhao Zheng, amb un somriure mínim, va enfilem la ploma de paó com si fos una fletxa i la va llançar contra la cúpula del cel amb més destresa que força.

—Orientaré els meus passos cap allà on apunti l'ull de la ploma.

Com si la frase mateixa l'hagués imantat, la ploma va enlairar-se sis o set pams, i després va descriure una paràbola abrupta per acabar caient, altre cop damunt del llibre, amb l'ull mirant a orient.

—Una ploma prodigiosa —va exclamar Buwei, contenint una rialla sota un somriure satisfet—. De camí, podràs fer una visita secreta al palau del regne Han per veure com la ballen i què tramen.

El príncep també reia en silenci. Tots dos sabien que havia llançat la ploma de manera que acabés indicant el rumb que tenia decidit feia mesos: per damunt de tot, o almenys abans que res, volia veure el mar. Però el substrat veritable, més secret que qualsevol altre secret, era que havia d'anar ala ciutat de Wu, a l'extrem sud-oriental del reialme Chu, a parlar amb un savi que quan era jove havia naufragat a les illes de la Immortalitat.

4: EL LLAC INFINIT

*Semblava disposat a preguntar qui, quan i on
havia formulat la primera pregunta del món.*

En un capítol especialment inspirat i inspirador, Wei Luxe explica al seu *Dietari de ruta*, una crònica viatgera amb ínfules de poema narratiu, que, quan finalment va veure el mar obert als afores de la ciutat de Wu, el príncep Zheng va quedar paralytitzat. Literalment. Com si el vaivé suau però incessant d'aquella massa aquàtica exagerada l'hagués convertit, per contrast, en una estàtua de marfil. Al cap d'uns moments, va començar a gronxar-se endavant i enrere, com si el xuclés el compàs de les onades, i després es va posar a tremolar i va caure com un drap, suat i perbocant escumalls per la boca.

Els dinou capitans que l'escortaven disfressats de mercaders (comptant-hi un general i tres coronels), mestres lluitadors amb tota mena d'armes però també sense, es van espantar com si haguessin vist un espectre.

Afortunadament Luxe, tot i no ser gaire més vell que el mateix príncep, era un d'aquells homes que saben una mica de tot, i exercia de metge quan calia. No s'havia trobat mai en el tràngol de veure'n un cas, però havia sentit parlar del «tremolor de la bromera» i recordava que, primer de tot, urgia posar un tros de fusta entre les barres de l'afectat perquè no es danyés o fins i tot s'escapés la llengua a queixalades. I així ho va fer, arreplegant un bastó llis i cilíndric arrossegat per la marea; indigne de la boca principesca de Zhao Zheng però més apropiat que una vara d'or, contra la qual probablement s'hauria trencat les dents.

L'atac, per sort, va ser breu, i el príncep es va recuperar aviat, si bé va restar atordit i fascinat per aquell «llac infinit», segons les primeres paraules que va balbucejar. Això es va esdevenir a mitja tarda, i Luxe va ordenar que alcessin

una tenda i prepararessin alguna cosa per menjar, amb l'esperança que el repòs i l'aliment reconfortessin l'ànim del príncep. Zheng va menjar poc i distret, incapaç de desclavar la mirada d'aquella raresa fabulosa: tot i que el cos ja li tornava a funcionar com pertocava, encara tenia l'esperit ravatat, potser segrestat per la màgia d'aquell món inefable del qual, d'altra banda, no es volia allunyar de cap manera.

—No, no. Res d'hostals ni de recers —va protestar quan al capdavall de la tarda Luxe va insinuar buscar aixopluc, car la nit amenaçava pluja—. Planteu les tendes, enceneu fogueres i feu sopar. No em mouré d'aquí fins que algú m'expliqui què és això exactament. I quin origen té i on s'acaba.

Wei Luxe va arriscar una frase, com si l'hi hagués preguntat un nen, però Zheng el va interrompre abans d'acabar-la.

—Calla, Luxe. No em distreguis ara.

El conseller va esbufegar en silenci. Quanta paciència querequereixen els prínceps, solia rondinar la seva mare, que havia estat concubina de tres.

Al final, havien partit de Xianyang a principis d'estiu: un general de segona, tres coronels de primera i setze capitans de la guàrdia personal; quatre criats per atendre el príncep; mitja dotzena de correus per informar a palau; el conseller Wei Luxe, i Zhao Zheng, príncep rei del tron de Qin. A més de les muntures militars i una cordada de mules, duien dos carros carregats de mercaderies riques, que venien o bescanviaven al llarg de la ruta, i un carruatge sostrat en què el príncep es podia refugiar o dormir quan feia mal temps. Però Zheng no volia ni sentir parlar de privilegis, i dormia a la seva tenda igual que els altres encara que diluviés.

Fent camí amb prudència per no córrer riscos, des de Xianyang, capital de Qin, havien trigat gairebé dos mesos a arribar a Danyang, la ciutat de Chu vora la frontera amb Han. Allà van fer una parada obligada perquè Luxe tenia ordres d'agafar mitja dotzena de capitans i infiltrar-se a Yangzhai, capital de Han, per enviar informes fidedignes al regent Buwei sobre la salut d'aquell regne i els moviments de l'exèrcit. La resta del seguici s'havia d'esperar a Danyang, i ho va fer durant quatre llunes interminables, fins que al príncep se li va acabar la paciència i va decidir continuar el viatge fins a Cai, on Luxe i el seu escamot els anirien a trobar un cop enllestida la missió secreta.

Amb la primera lluna plena d'hivern, finalment, van marxar tots de Cai cap a Shouchun, on van haver de sojornar durant set setmanes rotundament inacabables a causa d'una passa de disenteria febrosa que va infectar un terç de la comitiva, incloent-hi el príncep reial, i es va cobrar la primera baixa de l'expedició: un veterà amb més de vint campanyes a l'espasa, a qui probablement va rematar la vergonya de morir vençut per aquella malaltia repugnant. Aquest entrebanc, i un parell d'estúpides batalles de desgast als afores de Cai entre el rei de Chu i el rei de Han, van ser el motiu pel qual, quan finalment van arribar al mar, la primavera ja dequeia.

Tornant a aquella primera jornada arran de mar, no va ser fins després de sopar que el príncep va emergir d'aquell trànsit de contemplació profunda i va començar a concretar els interrogants, com un reng de guerrers delerosos d'entrar en combat.

—Quins rius hi desemboquen, aquí?

—Tots. Pel que sembla —va remugar Luxe.

—Com que tots? Què vols dir? Els del nostre regne...

—...desemboquen en llacs o en altres rius que desemboquen en altres llacs o en altres rius, que en darrer terme desemboquen aquí.

—Tots?

—Es veu que sí.

—Qui ho veu?

De bona gana Luxe li hauria contestat: «Tothom qui té llum als ulls i dos dits de front, palluc!», però s'ho va callar. El tracte entre el príncep Zheng i el conseller Luxe era molt cordial, perquè de petits havien estat companys a Handan. Luxe havia nascut a Wei, capital de l'estat de Wei, fill d'un cosí del pare de Zheng, el marquès Chuxiang, que durant anys havia sonat com a hereu al tron de Qin. Potser per això el rei Zhaoxiang, el seu oncle, l'havia lliurat com a ostatge al rei Anxi de Wei juntament amb les seves concubines i descendents. Després de la mort del marquès Chuxiang, la vídua s'havia aparellat amb un noble que també era originari del regne Qi i també era ostatge del rei Anxi a Handan, i s'hi havia emportat el seu fill de quatre anys. Wei i Zheng, per tant, vivien en palauets adjacents al barri dels ostatges i compartien el desinterès de les mares respectives: havien crescut junts a mans d'un reguitzell de